

հաւոր կոհակները կը շատցնէ: Եւ նա-
յէ, ուրիշ դէպք մըն ալ ըսելու կը մոռ-
նայի: Պարելու հետ են: Տեսանք վեր-
ջին անգամուն թէ պարը որչափի կը
նստի: Կրակը աւելի երազաբար բռնկ-
ցնելու է, այսինքն շատ աւելի թը-
թուածին սպառելու է միանգամայն, և
կրկնապատկել, եռապատկել ածխային
թթուի գործատան գործունէութիւնը,
և այդ ճշդիւ այն ատեն՝ որ շատ հարկա-
ւոր էր այդ գործունէութիւնը կարելի
եղածին չափ ծանրացնել: Այս գոր-
ծէս ետքը եթէ երկրորդ օրը երեսները
գունաթափ կ'ըլլան, զարմանալու չէ:
Ինծի զարմանք տուողն այս է թէ բոլոր
այդ մարդիկ, յետ իրենց խեղճ թղթոց
այնպիսի ընծայ մը տալուն, ինչպէս
հիւանդ անկողին պառկելու չեն բռնա-
դատուած: Այլ եթէ ևս ոտքի վրայ կե-
ցած կը շրջին, հաւտա՛ որ լաւագոյն չեն
գտնուիր. և այդ բանը միշտ կը հանդի-
պի, մանաւանդ եթէ ստէպ նոյն գոր-
ծոյն կրկնութեանը դառնան:

Հիմա ըսէ ինծի թէ ինչ կը մտածես
առջի ըսածիս վրայ, թէ աշխատանքին
պարը միւսէն շատ աւելի կ'աժէ:

Նոյն բանը կրնամ ըսել նաև տեսա-
րանաց սրահներուն նկատմամբ, այն
զբօսանաց տեղիք, որ կարծես թէ դիտ-
մամբ հնարուած են արիւնը աղքատցը-
նելու, և այն երջանիկ մահկանացուաց
առողջութիւնը ապականելու, որոնք ա-
մեն իրիկուն թատր գալու կը փութան
որպէս զի իրենց թղթերը ածխային թը-
թուով լեցնելու իրաւունքը գնեն, չու-
զելով ուրիշ բանի վրայ խօսիլ: Դիւ-
րաւ կ'ըմբռնես թէ այդ տեղուանք քու
պզտի թղթերդ ունեցողներուն պատշաճ
չեն, և այդ բանը գիտնալով պիտոր
չգժկամակիս, եթէ քեզ անանկ տե-
ղուանք չուզենան տանիլ: Մեծ մարդիկ
անկէ անջնաս կ'ելլեն, վասն զի մարդ-
կային մեքենայն անանկ զարմանալի
առաձգականութիւն մը կը բովանդակէ
յինքեան, մինչ այնու, ձիւքով կարող
կ'ըլլայ անջնաս ելլել այն ամեն վտան-
գաւոր դիրքերէն, որոնց մէջ իր տէրե-
րը զինքը անզգուշաբար կը ձգեն: Սա-

կայն այս բանիս համար ալ լաւ է որ
այն մեքենայն բոլորովին ձեռացած ըլ-
լայ. վասն զի եթէ շատ կանուխ չար-
չարուիլ սկսի, վտանգի մէջ կ'իյնայ բո-
լորովին եղծանելու: Այդ բանը նայէ
զուրցես քու դպրատուն գացող եղբօրդ
ալ, որ հիմակունէ ինչպէս մեծ մարդ
մը ըլլար, սիկսառին վարժութիւնը կը
փնտռէ: Եթէ իր թղթերը խօսելու կա-
րողութիւնը ունենային, անշուշտ իրեն
կը զուրցէին որ այն հասակին մէջ այդ-
պիսի բան մը իրենց համար շատ խիստ
է, և զոնէ սպասելու է որ իրենց հար-
ցաքննութեան ժամանակը անցնի:

Սակայն զգուշանա՛նք չըլլայ թէ այդ
արգոյ անձին հետ աւրուինք, ունայն
տեղ իր պարտիզին մէջ քարեր նետե-
լով, ուր ընելու գործ մը չունին: Քեզի
նկատմամբ, սիրելի օրիորդ, իմ այս
օրուան դասէս, զորես դայեկի մը պատ-
մութենէն շատ աւելի ահաւոր կը գըտ-
նեմ, որովհետև ամենօրեայ դէպքերու
վրայ հիմնեալ է, ահա այս բարոյակա-
նը քաղելու ես. զուարճութիւններդ
նայէ բաց օդու մէջ փնտռես: Ամառ ա-
տեն այն ժամուն որ կանթեղը կը վա-
ռեն, մօրդ աղնուութեամբ մը գիշեր
բարի զուրցէ ու գնա պառկէ: Չմեռ
ատեն խուցդ քաշուելէդ յառաջ՝ մի
սպասեր որ մեծ մարդոց սենեակը շատ
ածխային թթուով լցուի. այլ իբր խո-
հական աղջիկ խնայէ այդ խեղճ ա-
րեանդ որ անանկ գործունեայ ու յար-
գելի ծառայ մըն է: Գիտցիր որ եթէ
զինքը շատ նեղացնես, բոլոր կենացդ
մէջ քեզի դէմ պիտոր տրտնջէ: Կա-
րելի չէ ինչպէս դայեակը կը փոխեն,
անանկ ալ այդ ծառան փոխել...:

Կը շարունակուի:

ԱԼԹՈՆԱՅԻ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՆԴԻՍԱՐԱՆԻՆ ՄԵԶ

ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԱԾ ԵՌԵՆԵՐԸ

(Տես էրես 216-217)

Գերմանիոյ մէջ մասնաւոր խնամք մը
կը տեսնուի վերջի տարիներս՝ շանց ցե-

ղերն ու տեսակները լաւցընելու համար: Ծանօթ է ամենուն թէ որպիսի ընտիր բարեմասնութիւններ ունի այս չորքոտանին. ուստի և զարմանք չէ թէ հասարակաց մտադրութեան նիւթ պիտի ըլլար երկու տարի առաջ Հոլլթէյնի Ալթոնա քաղաքին մէջ զրուած շուներու համազգային հանդիսարանը: Մեր պատկերին մէջ վարձատրուած շուներուն կերպարանքը կը տեսնուին. ակնարկ մը միայն բաւական է հասկըցընելու համար, թէ մտադիր ջանք մը որպիսի կատարելութիւն և զանազանութիւն կրնայ մտցընել կենդանեաց ցեղին մէջ: Ինքն իսկ Տարուին՝ եթէ ականատես ըլլար այս հանդիսարանին, անշուշտ մեծապէս պիտի զարմանար:

Ալթոնայի համազգային տեսարանին մէջ զրուած շուներուն թիւը 500էն աւելի էր. և վարձատրութիւններն էին՝ զրամբ, մետալք և պատուոյ յիշատակութիւնք:

ՀԻՆԳ ՇԱՐԱԹ ՕԴԱՊԱՐԿԻ ՄԷՋ

ՀԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴՈՒԹԻՒՆ ԵՐԻՑ ԱՆԳՂԻԱՑԻՈՑ

ՅԱՓՐԻԿԷ

(Տէս երես 152.)

ԳԼՈՒԽ Ի.

Երկնային շիշը. — Թգարմաք. — «Մամմոր» ծառերն. — Պատերազմի ծառք. — Թեւաւոր կառսճիգք. — Երկու ժողովրդոց կոխ. — Ջարդ. — Երկնային միջնորդութիւն:

Հովը երթալով կը սաստկանար և անկանոն կը սկսէր շնչել: Վիկտորիան օդուն մէջ ասդիս անդին կը տարուբերէր, և մերթ հիւսիս նետուելով, մերթ հարաւ, միակերպ շնչող քամի մը չէր կրնար գտնել:

— Շատ արագ կը քալենք առանց շատ յառաջադիմելու, ըսաւ ֆէննրտի, կողմնացողին մագնիսացած սլաքին յաճախ ճօճմունքները ղիտելով:

— Վիկտորիան գրեթէ առ ժամ երեսուն մղոն երազութեամբ կը քալէ, ըսաւ Սամուէլ Ֆէրկլսըն. ծոցէք տեսէք ինչպէս գետինը մեղմէ վար երազութեամբ անյայտ կ'ըլլայ: Նայեցէք այդ անտառը, կարծես թէ մեր առջևը գահավիժի պիտի:

— Անտառն արդէն ծառազուրկ տեղ մը եղեր է, ըսաւ որսորդը:

— Եւ այդ ծառազուրկ տեղն ալ գիւղ մը փոխուեր է, ըսաւ ճոյ քիչ մը ետքը: Ահա սեւամորթից ապշած երեսներն կը տեսնեմ:

— Բնական բան է, պատասխանեց տղադորը. Գաղղիոյ գեղացիներն առջի անգամն որ օդապարիկ գունտերը տեսան, զանոնք օդային հրէշներ կարծելով վրան հրացան պարպեցին. և ներելի է ուրեմն Սուտանի սեւամորթի մ'որ ապշած նայի:

— Իրաւցընէ որ, ըսաւ ճոյ, մինչդեռ վիկտորիան հարիւր ոտք բարձրութեամբ գեղի մը քովէն կ'անցընես, իրենց պարապ շիշ մը կ'ուզեմ նետել, քու թոյլտուութեամբդ, տէրս. եթէ ողջ առողջ իրենց հասնի, անշուշտ պաշտելու են զայն. եթէ կոտորի՝ բժժանք պիտոր շինեն անոր կտորներովը:

Եւ այս ըսելով, շիշ մը նետեց, որ կտոր կտոր եղաւ. մինչդեռ բնիկներն, ահագին ձայներ փրցընելով՝ իրենց կլորած և խրճիթները նետուեցան:

Քիչ մը աւելի հեռու, ֆէննրտի կանչեց.

— Նայեցէք այդ զարմանալի ծառը. վերի կողմէն մէկ տեսակ է, վարի կողմէն ուրիշ տեսակ:

— Շատ աղէկ, ըսաւ ճոյ, ահա երկիր մըն ալ ուր ծառերը մէկմէկու վրայ կը բուսնին:

— Պարզաբար թզի բուն մըն է, ըսաւ տղադորը, որուն վրայ քիչ մը բուսական հող թափուեր է. օր մըն ալ հովը արմաւենիի հատիկ մը անոր վրայ նետելով, արմաւենին ինչպէս թէ բուն գետնին վրայ ըլլար, անոր մէջ բուսեր է: